

Veselības ministrija

Valsts pētījumu programma Covid-19 seku mazināšanai veselības aprūpe un sabiedrības veselība sagaidāmie rezultāti

Laura Boltāne, Politikas koordinācijas nodaļas vadītāja, Veselības ministrija

07.06.2020

Veselības ministrija

MK 20.05.2020. rīkojuma Nr.278 «Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai»

6.1.uzdevums

6.1. monitorēt un prognozēt Covid-19 izplatību un to ietekmējošos faktorus Latvijā, izmantojot epidemioloģisko informāciju, molekulāros datus un modelēšanu, lai mazinātu infekcijas izplatību, laikus identificētu un novērstu jaunus uzliesmojumus, kā arī paaugstinātu gatavību citu līdzīgu slimību uzliesmojuma gadījumā un sezonālas Covid-19 izveidošanās iespējai, veikt visaptverošus epidemioloģiskos pētījumus SARS-CoV-2 vīrusa klātbūtnes noteikšanai ārējā vidē un SARS-CoV-2 vīrusa skartajā mājstāimniecībā esošajos istabas dzīvniekos, lai izprastu, kādi varētu būt optimālie drošības pasākumi, lai pēc iespējas mazinātu apkārtējās vides, kā arī istabas dzīvnieku ietekmi uz vīrusa turpmāko izplatību un izstrādātu rekomendācijas infekcijas ierobežošanai, kā arī veikt pētījumus, lai novērtētu kolektīvās imunitātes veidošanos;

Veselības ministrija

Rezultāti (6.1) (1)

Rezultāts	
1. Tiek veikts Covid-19 izplatības un to ietekmējošo faktoru Latvijā monitorings un prognozēšana, balstoties uz molekulārajiem datiem un epidemioloģisko informāciju	Regulāri ziņojumi Slimību profilakses un kontroles centram par Latvijā cirkulējošajām SARS-CoV-2 sekvencēm, to izmaiņām, sasaisti ar saslimšanu smagumu, vīrusa izplatības ceļiem.
2. Izvērtēta apkārtējās vides lomu vīrusa transmisijā un faktori, kas to ietekmē, un izstrādāti pierādījumos balstīti ieteikumi SARS-CoV-2 izplatības monitoringam un ierobežošanai apkārtējā vidē	Ziņojums Pierādījumos balstītas rekomendācijas (ieteikumi) SARS-CoV-2 izplatības monitoringam un ierobežošanai apkārtējā vidē
3. Izvērtēta SARS-CoV-2 klātbūtne vīrusa skartajās māsaimniecībās esošajos dzīvniekos un istabas dzīvniekos, noteikti faktori, kas to ietekmē, izvērtēta dzīvnieku ietekme uz vīrusa tālāko transmisiju, izstrādātas pierādījumos balstītas rekomendācijas (ieteikumi) vīrusa izplatības ierobežošanai.	Ziņojums Pierādījumos balstītas rekomendācijas (ieteikumi) SARS-CoV-2 izplatības ierobežošanai

Veselības ministrija

Rezultāti (6.1) (2)

Rezultāts

4. Novērtēta populācijas specifiskā imunitāte pret SARS-CoV-2, tai skaitā dažādās vecuma, dzimuma un riska grupās (ieskaitot veselības aprūpes darbiniekus), kā arī noteikts asimptomātisko COVID-19 gadījumu skaits.

Ziņojums un pierādījumos balstītas rekomendācijas (**ieteikumi**) SARS-CoV-2 monitoringam un testēšanai Latvijā.

Veselības ministrija

MK 20.05.2020. rīkojuma Nr.278 «Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai»

6.2.uzdevums

6.2. veidot Covid-19 pacientu bioloģiskā materiāla un paraugsaistīto datu biobanku, veikt standartizētu visu paraugu analīzi, lai noskaidrotu bioķīmiskos, ģenētiskos, citus molekulāros un imunoloģiskos faktorus un uz iegūto datu bāzes pamata izveidot Latvijas zinātniekiem un mediķiem pieejamu datu apstrādes platformu turpmākajai pētniecībai un izmantošanai ārstēšanas procesā;

Veselības ministrija

Rezultāti (6.2)

Rezultāts

1. Izveidota Covid-19 pacientu un pārslimojušo personu bioloģiskā materiāla paraugu un paraugsaistīto datu biobanka, kas pieejama pētniecībai.

Biobanka

2. Izveidota vienota COVID-19 pētniecības datu informācijas sistēma, kas pieejama autorizētiem lietotājiem, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību starp SARS-CoV-2 un Covid-19 izpētē iesaistītajiem.

Informācijas sistēma

Veselības ministrija

MK 20.05.2020. rīkojuma Nr.278 «Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai»

6.3.uzdevums

6.3. noskaidrot sociāli demogrāfiskos, klīniskos, bioķīmiskos, molekulāros un imunoloģiskos faktorus, kas ietekmē cilvēku uzņēmību pret vīrusu, slimības diagnostiku, norisi, terapijas iznākumu un pēcinfekcijas sekas, lai uzlabotu diagnostikas un ārstēšanas efektivitāti, izstrādātu diagnostikas metodes, klīniskos algoritmus un klīniskās vadlīnijas, kā arī veikt klīniskos pētījumus sadarbībā ar Pasaules Veselības organizāciju (klīniskie pētījumi "Solidarity");

Veselības ministrija

Rezultāti 6.3.(1)

Rezultāts

1.Noskaidrots:
cik ilgi Covid-19 pārslimojušajiem cilvēkiem saglabājas imunitāte pret SARS-CoV-2 un faktori, kas to ietekmē, kāds un cik ilgs ir vīrusa dzīves cikls organismā un faktori, kas to ietekmē,
cik ilgu laiku pēc inficēšanās ar SARS-CoV-2 persona ir infekcioza un var inficēt citus un faktori, kas to ietekmē, vai antivielu esamība cilvēka organismā pasargā cilvēku no atkārtotas inficēšanās ar SARS-CoV-2 un vai antivielu līmenis korelē ar aizsardzības līmeni,
Izstrādāti uz pierādījumiem balstītus ieteikumi pacientu kontroles testēšanas veikšanai un izolācijas ilguma noteikšanai.

Ziņojums par imūno atbildi pret SARS-CoV-2 un tās izmaiņām

Uz pierādījumiem balstīt **ieteikumi** infekcijas izplatības ierobežošanai, t.sk. pacientu kontroles testēšanas veikšanai un izolācijas ilguma noteikšanai.

Rezultāti 6.3.(2)

Rezultāts

2. Noskaidrots:
kādi faktori nosaka uzņēmību pret vīrusu, slimības norisi un smagumu, terapijas iznākumu, pēcinfekcijas sekas,
kāds ir Covid-19 slimības klīnisko izpausmju spektrs, kādas ir slimības klīniskās izpausmes, kādi faktori tās ietekmē.

3. Nodrošināta pacientu datu ievākšana (pētījuma protokolu aizpildīšana) un iesniegšana PVO pētījumā “Solidarity”.

Ziņojums par faktoriem, kas nosaka uzņēmību pret vīrusu, slimības norisi un smagumu, saņemto ārstēšanu un terapijas iznākumu, pēcinfekcijas sekas.

Uz pierādījumiem balstīt **ieteikumi** infekcijas izplatības ierobežošanai, Covid-19 pacientu ārstēšanai un aprūpei.

Pacienta klīniskais ceļš Covid-19 gadījumā.

Ziņojums

Veselības ministrija

MK 20.05.2020. rīkojuma Nr.278 «Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai»

6.4.uzdevums

6.4. izstrādāt jaunus ārstniecības līdzekļus un vakcīnas, tai skaitā piemērojot esošos medikamentus Covid-19 un tās izraisīto komplikāciju ārstēšanai un iekļaujot translācijas pētījumus;

Veselības ministrija

Rezultāti 6.4.

Rezultāts

Novērtēta esošo medikamentu efektivitāte Covid-19 ārstēšanā un komplikāciju novēršanā vai mazināšanā

Ziņojums un uz pierādījumiem balstīt **ieteikumi** pacientu ārstēšanai

Veselības ministrija

MK 20.05.2020. rīkojuma Nr.278 «Par valsts pētījumu programmu Covid-19 seku mazināšanai»

6.5.uzdevums

6.5. veikt sabiedrības veselības, tai skaitā sabiedrības sociāli psiholoģisko aspektu, izpēti, lai noskaidrotu iedzīvotāju un noteiktu sabiedrības grupu drošumspējas paaugstināšanas iespējas, iedzīvotāju uzvedību saistībā ar epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanu, izmaiņu nepieciešamību veselības aprūpes sistēmā veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai, epidemioloģiskās drošības pilnveidošanai, ātrai un efektīvai sabiedrības iesaistei un līdzdalībai infekcijas izplatības mazināšanā, kā arī lai izstrādātu rekomendācijas un vadlīnijas psiholoģiskās noturības stiprināšanai, deviantas vai paškaitējošas uzvedības veidošanās risku mazināšanai un izdegšanas novēršanai noteiktām sabiedrības grupām pandēmijas un pēc-pandēmijas apstākļos;

Veselības ministrija

Rezultāti 6.5. (1)

Rezultāts	
1. Novērtēti primārās, sekundārās un terciārās veselības aprūpes pakalpojumu ierobežojumi un pieejamība Covid-19 izraisītās ārkārtējās situācijas laikā un sniegti pierādījumos balstīti ieteikumi par atbilstošākajām pieejām veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai	Ziņojums Ieteikumi par atbilstošākajām pieejām visu līmeņu veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai Covid-19 un līdzīgu infekciju izplatīšanās gadījumā
2. Novērtēta katastrofu medicīnas sistēmas un atbildīgo dienestu gatavība, resursi, sadarbība un krīzes komunikācija Covid-19 ārkārtējās situācijas laikā Latvijā un sniegti ieteikumi katastrofu medicīnas sistēmas un epidemioloģiskās drošības pilnveidošanai, ātrai un efektīvai sabiedrības iesaistei un līdzdalībai infekcijas izplatības mazināšanā	Ziņojums Ieteikumi katastrofu medicīnas sistēmas un epidemioloģiskās drošības pilnveidošanai, ātrai un efektīvai sabiedrības iesaistei un līdzdalībai infekcijas izplatības mazināšanā

Veselības ministrija

Rezultāti 6.5. (2)

Rezultāts

3. Noskaidroti faktori, kas ietekmē iedzīvotāju uzvedību noteikto epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanā un izstrādāti pierādījumos balstīti ieteikumi ātrai un efektīvai sabiedrības iesaistei Covid-19 izplatības ierobežošanai

Ziņojums

Pierādījumos balstīti **ieteikumi** ātrai un efektīvai sabiedrības iesaistei Covid-19 izplatības ierobežošanai

4. Novērtēti deviantas vai paškaitējošas uzvedības veidošanās un emocionālās izdegšanas riski sabiedrībā, t.sk. veselības aprūpes speciālistiem, pedagogiem, bērniem, pusaudžiem. Izstrādāti pierādījumos balstīti ieteikumi psiholoģiskās noturības stiprināšanai, tai skaitā ārstniecības personām darbam ar pacientiem.

Ziņojums

Pierādījumos balstīti **ieteikumi** psiholoģiskās noturības stiprināšanai dažādām sabiedrības grupām, tai skaitā ārstniecības personām darbam ar pacientiem

Veselības ministrija

Rezultāti 6.5. (3)

Rezultāts

5. Veikts izvērtējums par alkohola, un citu atkarību izraisošo vielu lietošanas paradumiem, procesu atkarībām un tos ietekmējošajiem faktoriem ārkārtējās situācijas laikā. Balstoties uz izvērtējumu, izstrādāti pierādījumos balstīti ieteikumi, tai skaitā ārstniecības personām darbam ar pacientiem.

Ziņojums

Pierādījumos balstīti **ieteikumi** atkarību izraisošo vielu un procesu atkarību mazināšanai krīzes laikā

Veselības ministrija

Paldies!